

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**РОЛЬ ТА МІСЦЕ ПРАВООХОРОННИХ
ОРГАНІВ У РОЗБУДОВІ ДЕМОКРАТИЧНОЇ
ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ**

**Матеріали
XV Міжнародної науково-практичної
конференції**

22 березня 2023 року

**Одеса
ОДУВС
2023**

УДК 351.74
P68

*Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей, які суттєво
перевищували пропоновані обсяги*

P68 Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократич-
ної правової держави: матеріали XV міжнар. наук.-практ. конф.,
м. Одеса, 22 березня 2023 р. Одеса: ОДУВС, 2023. 362 с.

УДК 351.74

© ОДУВС, 2023

ЩОДО МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ БОРОТЬБИ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН ТА ПРЕКУРСОРІВ

*Ярмакі В.Х., к.ю.н., доцент, доцент кафедри
конституційного та міжнародного права
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Побудова правової, демократичної, соціальної держави, що закріплено Конституцією України, вимагає неухильного дотримання державними органами та їх посадовими особами прав і свобод людини й громадянина, забезпечення законності у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Однак поширення наркоманії, як у світі, так і в Україні, є однією з найгостріших суспільних проблем, не розв'язання якої призводить до заподіяння шкоди людині, державі, світовій спільноті в цілому.

Традиційне міжнародне право визнавало особливу небезпеку для світової спільноти та суспільства певних кримінальних правопорушень і необхідність застосування спільних заходів для їх попередження та знешкодження. Незаконне розповсюдження наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів поряд з певними іншими правопорушеннями кваліфікувалось як злочин міжнародного характеру, і держави брали на себе зобов'язання або покарати, або видати осіб, що скоїли ці злочини, незалежно від того, на території якої держави було скоєно злочин, проти кого він був спрямований і громадянином якої держави був злочинець.

В сучасних умовах основні заходи боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів відносяться до внутрішньої компетенції кожної окремої держави. Однак використання одних внутрішньодержавних заходів протидії цьому злочину міжнародного характеру не завжди є достатнім. Все більшого значення у цій боротьбі набуває міжнародне співробітництво держав. Необхідність такого співробітництва була визнана на початку XX століття і тільки після другої світової війни було сформовані певні напрямки та форми міжнародного співробітництва з протидії незаконному обігу наркотичних засобів та психотропних речовин.

Міжнародне співробітництво в протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів – специфічна діяльність держав та інших учасників міжнародних відносин у сфері попередження цього злочину міжнародного характеру, боротьби з ним і поведження з правопорушниками.

Обсяг, основні напрями та форми зазначеного співробітництва визначаються особливостями цього злочину міжнародного характеру, а також національною політикою держави в боротьбі з даним видом злочинності.

Міжнародне співробітництво у згаданій сфері здійснюється на універсальному, регіональному та двосторонньому рівнях.

Міжнародне співробітництво в протидії незаконному обігу наркотичних засобів – це важлива складова міжнародного співробітництва в боротьбі із

злочинністю в цілому і значна частка широкого міжнародного співробітництва світової спільноти. В Статуті ООН (п.3 ст.1) була проголошена одна із цілей цієї організації – здійснювати міжнародне співробітництво у вирішенні проблем економічного, соціального, культурного і гуманітарного характеру. Ця мета згодом була конкретно сформульована в Декларації про принципи міжнародного права, що була схвалена на XXV сесії Генеральної Асамблеї ООН у жовтні 1970 р, як один із десяти фундаментальних принципів сучасного міжнародного права.

Необхідність співробітництва держав у цій сфері обумовлена тим, що цей злочин несе в собі загрозу не тільки для певної країни, але й для світової спільноти в цілому. Форми наркозлочинності перманентно вдосконалюються, в протиправних цілях використовуються різні системи міжнародних комунікацій, досягнення науково-технічного прогресу тощо.

Кожна держава обирає власний шлях протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів з урахуванням історичних, соціально-культурних, економічних факторів, а також вимог ратифікованих міжнародних нормативно-правових актів. А за нормами міжнародного права держави зобов'язані вживати заходів для скорочення пропозиції та попиту на контрольовані речовини. При цьому вони повинні забезпечити, щоб ці зусилля гармонійно поєднувалися із зобов'язаннями щодо забезпечення наявності достатньої кількості контрольованих речовин для медичних цілей, і щоб такі заходи поєднувалися із зобов'язаннями держав у галузі прав людини.

Проблема боротьби з незаконним обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів нажалі вельми актуальна і для України. На сучасному етапі розбудови української державності негативно позначається вплив таких негативних факторів суспільства, як зловживання наркотичними засобами і психотропними речовинами та поширення наркозлочинності. Україна приєдналася до всіх основних багатосторонніх міжнародних договорів щодо наркотичних засобів та психотропних речовин, боротьби з ними [2; 3; 4]. В цілому нашою державою ведеться послідовна робота у зазначеній сфері, вживаються відповідні заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.

Але назвати цю роботу вкрай ефективною нажалі не представляється можливим, що викликає серйозне занепокоєння як органів державної влади, так і пересічних громадян України. Проблема «омолодження» наркоманії (рік першої спроби вживання наркотичних засобів і психотропних речовин серед підлітків від 13 до 15 років, а в деяких регіонах він ще молодший – від 9 до 12 років) викликає велику стурбованість і обумовлює необхідність плідної співпраці з іншими державами, міжнародними організаціями.

Підводячи підсумок можна сказати, що внесок міжнародної інституційної системи в загальну справу протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів з розвитком сучасного суспільства буде перманентно зростати, і це обумовлено низкою факторів об'єктивного і

суб'єктивного характеру. По-перше це негативні сторони науково-технічного прогресу, результатом яких є виникнення нових видів наркотичних засобів і особливо психотропних речовин. По-друге, це постійне налагодження зв'язків між злочинними угруповуваннями для виготовлення, транспортування, перевезення і збуту наркотичних засобів та психотропних речовин. По-третє, вживання наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів населенням, (а особливо підлітками), суттєво погіршує генофонд держав, значно підвищує криміногенну ситуацію на цих територіях. По-четверте, жодній державі не залежно від рівня її економічного і технічного розвитку, не під силу самотійно ефективно протидіяти викликам транснаціональної злочинності.

Література:

1. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1964. № 3. Ст.53.
2. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1978. № 45. Ст.685.
3. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 24. Ст.633.

Степанян Р. Е. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СУДОВИХ ДОКТРИН (НА ПРИКЛАДІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ) У НАЦІОНАЛЬНЕ ПРАВО ЯК ОБ'ЄКТ ПІЗНАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ПРАВОВИЗНАВСТВА	230
Стоянов К. С. ЩОДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ УЧАСТІ ЗАХИСНИКА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ (ІХ–ХVІ СТ.).....	232
Сукмановська Л. М. ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ	236
Суліма К.В., Дьорова О.М. СІМЕЙНІ ДЕВІАЦІЇ ЯК ФАКТОР ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ	239
Суліма К.В., Трояновський В.С. ФОРМУВАННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ОСВІТИ	242
Терлецький А.В. ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ ЯК СЕРВІСНОЇ ФУНКЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	246
Ульянов О. І., Бурангулов А. В., Жуковский С. В. ПОЛІЦЕЙСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ КЕРОВАНА РОЗВІДКОЮ	248
Цалко В. П., Чекмарьова І. М. ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА	252
Шувар Н. М., Милан Л. М., Дурис М., ПОВЕДІНКА ПЕДАГОГА У СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЯХ ЯК ЯКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТІЙКОСТІ ДО СИНДРОМУ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ	254
Щербань І.В., Рудой К.М. РЕФОРМУВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ОСМИСЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	259
Щурат Т. Г. КОНФІДЕНЦІЙНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД	262
Юрченко М.М., Гаврилюк А.В. ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ СПРЯМОВАНИХ НА ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	265
Яремчук В.О. КІБЕЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ ТА КРИМІНАЛІСТИКА	267
Ярмак В.Х. ЩОДО МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ БОРОТЬБИ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН ТА ПРЕКУРСОРІВ	269
Ярмак Х.П. АДМІНІСТРАТИВНИЙ РОЗСУД В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ...	271